

Dáždav holky a kluci.

Vítáme vás ve Vojenském historickém ústavu. Pojdte se s námi vydat po stopách světových válek a vzniku Československé republiky.

V tuto chvíli se stáváš zpravodajem, který má svým novinám podat zprávu o průběhu světových válek a o událostech kolem vzniku Československé republiky. Každý takový zpravodaj musí být bystrý a znát všechny důležité informace. Práce zpravodaje je velmi dobrodružná a nebezpečná. Buď proto na své cestě opatrný a pozorný, aby Ti nic neuniklo...

Na straně 2, 3 a 4 máš znázorněnou cestu, která Tě povede po stopách 1. světové války, vzniku Československé republiky a 2. světové války. Na cestě jsou uvedeny zprávy, které Tě budou informovat o důležitých událostech. Pod každou touto zprávou je uveden úkol, který musíš splnit, abys na své cestě mohl(a) pokračovat dál. Začni u válečné zprávy č. 1, poté splň úkol č. 1 a můžeš pokračovat. Vždy, když splníš úkol, nezapomeň si ho zapsat do "Deníku zpravodaje".

Přejeme Ti hodně štěstí

VOJENSKÝ HISTORICKÝ ÚSTAV PRAHA

ARMÁDNÍ MUZEUM ŽIŽKOV

PRACOVNÍ LIST - 4. - 5. TŘÍDY ZŠ

www.vhu.cz

1. SVĚTOVÁ VÁLKA (1914-1918)

Válečná zpráva č. 1: TÁBORY ZNEPŘÁTELENÝCH STÁTŮ

Roku 1914 se Evropa vrátila do strašlivé války, ve které proti sobě stály dva tábory zneprátele-
ných států. V čele prvního tábora stálo Německo
a Rakousko-Uhersko, ke kterým se přidalo Turecko
a Bulharsko. Tomuto táboru se říkalo Ústřední
mocnosti. Druhý tábor, nazývaný Dohoda, tvořily
Velká Británie, Francie a Rusko, později se k nim
přidaly Srbsko, Itálie, Rumunsko, Japonsko, USA
a další země.

Úkol č. 1:

Jak se jmenoval plakát císaře
Františka Josefa, který oznamo-
val vyhlášení války?

Vitrína:

1. světová válka

Deník zpravodaje:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Válečná zpráva č. 2: ČESKOSLOVENSKÉ LEGIE

V době 1. světové války Češi stále patřili pod
Rakousko-Uhersko. Velká část Čechů ale neměla na
vítězství Rakousko-Uherska zájem. Mnoho Čechů pře-
běhlo na druhou stranu fronty a přidalo se ke státům
Dohody. Bojovali tak za samostatný československý
stát. V Rusku, ve Francii a v Itálii byly sestavo-
vány vojenské jednotky, kterým se říkalo legie. Zde
bojovalo mnoho československých vojáků – legionářů.

Úkol č. 2:

Najdi ve vitríně prapor, který
měli českoslovenští legionáři
v Rusku. Jaký je na něm znak?

Vitrína:

Zborov

Deník zpravodaje:

.....
.....
.....
.....
.....

Válečná zpráva č. 3: ZBRANĚ 1. SVĚTOVÉ VÁLKY

V 1. světové válce se bojovalo na zemi, na moři i ve
vzduchu. Na zemi bojovaly tanky, obrněná auta a vlaky,
střílelo se puškami, děly, kulomety, útočilo se gra-
náty, kladly se miny. Mezi nově vynalezené zbraně
patřil jedovatý plyn. Proti tomuto plynu se vojáci
bránili plynovými maskami.

V průběhu 1. světové války kralovaly na mořích vel-
ké bitevní lodě. Významnou roli sehrály ponorky,
hlavně na straně Německa.

Poprvé v historii se nepřátelé utkali nejen na zemi
a na moři, ale i ve vzduchu. Z letadel a vzducholodí
se staly zbraně šířící smrt a zkázu.

Úkol č. 3:

Najdi ve vitrínách zbraně,
které se ve válce používaly
na zemi, ve vzduchu a na moři
(od každé alespoň dvě).

Vitrína:

Různé vitríny
v expozici

Deník zpravodaje:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

1. ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA (1918-1939)

Válečná zpráva č. 4: SAMOSTATNÝ ČESKOSLOVENSKÝ STÁT

Počátky boje za samostatný československý stát jsou spojeny hlavně se jmény Tomáše Garrigue Masaryka, Edvarda Beneše a Milana Rastislava Štefánika. Po vypuknutí 1. světové války Masaryk odešel za hranice, kde on a jeho spolupracovníci začali organizovat boj za osvobození se od Rakouska a za samostatný československý stát. Podporu hledali hlavně v západní Evropě (ve Francii a Velké Británii) a v USA. Po 1. světové válce se Rakousko-Uhersko rozpadlo na mnoho států, jedním z nich byl také samostatný československý stát. Vznikl 28. října 1918 a jmenoval se Československo. Celý národ se radoval, lidé strhávali znaky rakousko-uherské říše a zpívali píseň „Kde domov můj“, která se stala československou hymnou.

Deník zpravodaje:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Úkol č. 4:

Prohlédni si různé návrhy na československou státní vlajku. Která z vlajek se dodnes používá a kdo je autorem jejího návrhu?

Vitrína:

Vznik Československa (malá skleněná vitrína)

Válečná zpráva č. 5: TVÁŘ NOVÉHO STÁTU A JEHO ARMÁDA

Československo vzniklo sloučením tří území: Českých zemí, Slovenska a Podkarpatské Rusi. Nový stát se stal demokratickou republikou. Tato republika se někdy označuje jako první republika. Jejím prvním prezidentem se stal Tomáš Garrigue Masaryk.

Nově vzniklý stát potřeboval silnou armádu. Nejprve se skládala z dobrovolníků, příslušníků Sokola, střeleckých a studentských spolků apod. Teprve návrat legií z Itálie, Francie a Ruska situaci zlepšil. Některé vysoké vojenské funkce byly svěřovány důstojníkům ze spojeneckých armád, zejména z Francie. K sjednocení moderní československé armády došlo až 1. ledna 1920, kdy nastalo splnutí legionářských a domácích jednotek.

Zbraně, které československá armáda používala, byly vyráběny československými firmami (Škoda Plzeň, Zbrojovka Brno) a patřily k těm nejlepším na světě.

Deník zpravodaje:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Úkol č. 5:

Pořádně si prohlédni výstroj a výzbroj kapitána československé jízdy z roku 1920. Co má tento voják na sobě a v jakých barvách je jeho uniforma?

Vitrína:

Unifikace a návrat ruských legií

2. SVĚTOVÁ VÁLKA (1939-1945)

Válečná zpráva č. 6: PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA

Začátkem 30. let 20. století se v Německu dostali k moci nacisté. Jejich vůdce byl Adolf Hitler. Německo v roce 1939 vojensky obsadilo (okupovalo) Čechy a Moravu. České země byly nazvány Protektorát Čechy a Morava. Slovensko vytvořilo samostatný Slovenský stát. Ve 2. světové válce proti sobě stály dvě skupiny států. V čele jedné (zvané „Spojenci“) stála Velká Británie, USA a SSSR. Druhý tábor („Osa“) se skládal např. z Německa, Itálie a Japonska.

Úkol č. 6:

Zjistí, na jaké straně silnice se v Československu až do vzniku Protektorátu jezdilo.

Vitrína:

15. březen 1939

Deník zpravodaje:

.....
.....
.....

Válečná zpráva č. 7: ČESKOSLOVENSKÁ ZAHRANIČNÍ ARMÁDA

Krátce po okupaci naší země odešli mnozí čeští a slovenští vojáci do zahraničí. Odtud chtěli bojovat proti nacismu a za osvobození Československa. Nejdříve v Polsku, později ve Francii, v Anglii a v tehdejším Sovětském svazu vznikaly československé vojenské jednotky. Českoslovenští vojáci se vyznamenali v letecké Bitvě o Británii, při obraně města Tobruk v severní Africe, a na východní frontě, kde poprvé bojovali o Sokolovo.

Úkol č. 7:

Patřila k výbavě žlutého nafukovacího záchranného člunu nouzová automatická radiostanice?

Vitrína:

Českoslovenští letci ve Velké Británii

Deník zpravodaje:

.....
.....
.....
.....

Válečná zpráva č. 8: ATENTÁT NA HEYDRICHA

Roku 1941 byl německým správcem Čech a Moravy (tzv. protektorem) jmenován Reinhard Heydrich. Právě pod něj (mimo jiné) spadala státní tajná policie - gestapo, jejímž úkolem byla likvidace všech odpůrců Říše. Do Čech proto přiletěli parašutisté vycvičení ve Velké Británii a dva z nich, Jozef Gabčík a Jan Kubiš, uskutečnili 27.5.1942 na Heydricha atentát. Na následky zranění Heydrich později zemřel. Němci se za tento čin krutě mstili. Zatkli a popravili tisíce Čechů.

Úkol č. 8:

Napiš jména alespoň 3 parašutistů, kteří v chrámu svatých Cyrila a Metoděje bojovali proti Němcům.

Vitrína:

Boj v chrámu Sv. Cyrila a Metoděje

Deník zpravodaje:

.....
.....
.....
.....